

ŠILUTĖS HUGO ŠOJAUS MUZIEJUS

ŠILUTĖS HUGO ŠOJAUS MUZIEJAUS TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2021-12-30 Nr. V2-95

Šilutė

Posėdis įvyko 2021 m. gruodžio 30 d. 14.30 val.

Posėdžio pirmininkas: Algirdas Gečas.

Posėdžio sekretorė: Roma Šukienė.

Dalyvavo: Algirdas Gečas, savivaldybės tarybos narys; Daiva Žebelienė, Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja; dr. Silva Pocyte, Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto atstovė, vyresnioji mokslo darbuotoja; Vilma Griškevičienė, Šilutės rajono savivaldybės kultūros poskyrio vedėja; Indrė Skablauskaitė, Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorė; Roma Šukienė, Šilutės Hugo Šojaus muziejaus Bendrųjų reikalų skyriaus vedėja.

Nedalyvavo: Genovaitė Kimbrienė, Šilutės rajono savivaldybės tarybos narė.

Kviestiniai asmenys. Monika Žąsytienė, Šilutės Hugo Šojaus muziejaus Švėkšnos ekspozicijos muziejininkė.

DARBOTVARKĖ:

1. Švėkšnos sinagogos pristatymas.
2. Švėkšnos sinagogos būsimos ekspozicijos koncepcijos pristatymas.
3. Šilutės memorialinio paveldo būklės vertinimų ir rekomendacijų dokumento pristatymas (rengėjas – LMA profesorius Domas Kaunas, medžiaga pridedama).

SVARSTYTA. 1. Švėkšnos sinagogos pristatymas.

Muziejaus tarybos nariai aplankė Švėkšnos sinagogą, kurioje šiuo metu vyksta vidaus tvarkybos darbai. Švėkšnos ekspozicijos muziejininkė Monika Žąsytienė tarybos nariams trumpai pristatė sinagogos istoriją, aprodė patalpas, į kurias ateityje planuojama perkelti muziejaus ekspozicijas. Muziejininkė paaiškino, kad pirmame aukšte bus įrengta salė, kurioje vyks įvairūs renginiai, parodų pristatymai, edukaciniai užsiėmimai, antrame aukšte bus ekspozicijos ir muziejininko darbo kabinetas.

Dr. Silva Pocyte paklausė, ar visos antro aukšto langų nišos bus atidarytos.

M. Žąsytienė paaiškino, kad atidarytų langų nišų bus tiek, kiek jų matome šiuo metu, kitos nišos liks užmūrytos taupant ekspozicinį plotą, visi darbai vykdomi remiantis parengtu techniniu projektu.

SVARSTYTA. 2. Švėkšnos sinagogos būsimos ekspozicijos koncepcijos pristatymo klausimas.

Monika Žąsytienė Švėkšnos ekspozicijos pristatymą pradėjo nuo dokumentinio filmo „Švėkšnos žydų bendruomenė“ demonstravimo, kuris buvo sukurtas 2020 m. pradžioje,

režisierius Nerijus Brokas. Filmas atskleidžia ne tik Švėkšnos žydų bendruomenės gyvenimą, filmu siekta pristatyti Švėkšnos architektūrą, tradicijas, sociokultūrinį gyvenimą tarpukario Švėkšnoje. Vėliau muziejininkė pristatė būsimų ekspozicijų koncepciją. M. Žasytienė pabrėžė, kad naujose ekspozicijose turi būti atskleista miestelio istorija, daugialypė kultūrinių sluoksnių raida, taip pat ypatingas dėmesys bus skiriamas žydų bendruomenei. Perkeliant muziejaus ekspozicijas bus susiduriama su naujais iššūkiais, nes sumažės ekspozicinis plotas, todėl reikės spręsti, kaip neperkraunant naujų ekspozicijų pateikti kuo daugiau informacijos. Taip pat buvo pristatyta aukojimo – paramos gavimo idėja kaip papildomas būdas pritraukti lėšų muziejaus tikslams įgyvendinti.

Vilma Griškevičienė pasidžiaugė, kad, muziejui įsikėlus į naujas patalpas, bendruomenė galės vystyti platesnę kultūrinę veiklą.

SVARSTYTA. 3. Šilutės memorialinio paveldo būklės vertinimų ir rekomendacijų dokumento pristatymo klausimas.

Muziejaus direktorė Indrė Skablauskaitė, kalbėdama apie memorialinio paveldo būklę, pabrėžė, kad kapinių materialusis memorialinis paveldas apie 90 % sunaikintas. Miesto visuomenei rūpi šių kapinių sutvarkymo klausimas, tad prieš priimant bet kokius kapinių sutvarkymo sprendimus būtina specialistų diskusija kapinių regeneravimo strateginiais klausimais.

Būtina apsispręsti dėl kapinių statuso. Įvertinus turimą informaciją dėl veiklos kapinėse, galima būtų suteikti neveikiančių kapinių statusą. Taip pat reikalingi tikslingi geofizikiniai nedestruktyvūs archeologiniai tyrimai norint išsiaiškinti užlaidojimo perimetrą, tvoros ribas, kapaviečių išdėstymą, senųjų takų tinklą. Teigta, kad šiuos klausimus reikia spręsti kuo skubiau. Pirmiausia reikėtų sutvarkyti labiausiai sunykusias kapavietes, takus, vedančius link palaidojimo vietų, pasirūpinti apšvietimo įrengimu. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti metalo dirbinių priežiūrai ir restauravimui, taip pat būtina suregistruoti tvorelių ir kryžių gamyklų, liejyklų duomenis. Kitas žingsnis būtų darbas Berlyno Centriniam evangelikų archyve ir Prūsijos paveldo Slaptajame valstybiniame archyve, ieškant informacijos apie kapinėse palaidotus žmones. Galvojant apie kapinių sutvarkymą reikėtų kapines aptverti, atstatyti kapinių vartus.

Vilma Griškevičienė priminė, kad rugsėjo mėnesį Šilutėje lankėsi Lietuvos mokslų akademijos ir VDA atstovai, kurie apžiūrėjo senąsias kapines ir pateikė nemažai naudingų patarimų kapinių sutvarkymo klausimais. Ji mananti, kad sprendžiant kapinių sutvarkymo klausimą turėtų būti atsižvelgta į pateiktus siūlymus.

Dr. Silva Pocyte sakė, kad kai kurios Mažosios Lietuvos kapinės yra jau išnykusios arba paverstos parkais. Norint, kad Šilutės kapinės neišnyktų, kuo skubiau reikia spręsti jų sutvarkymo klausimą. Kapinių takus reikėtų išpilti ne skaldele, o smėliu, nes tai būdinga šiam kraštui. Būtinai reikėtų bendradarbiauti su įstaigomis, turinčiomis patirties memorialinio paveldo išsaugojimo ir tvarkymo klausimais.

Daiva Žebelinė ir Algirdas Gečas pritarė S. Pocytes nuomonei ir paaiškino, kad savivaldybėje šiuo klausimu diskutuojama ir ieškoma būdų, kaip sutvarkyti šį memorialinį objektą.

V. Griškevičienė Tarybos nariams priminė, kad architektai dr. Martynas ir Marija Purvinai turi parengę Šilutės senųjų evangelikų liuteronų kapinių tyrimo rankraštį, kuriame pristatoma atlikta paveldo inventorizacija, fotofiksacija, teikiamas apibūdinimas, vertinimas. Taip pat būtina susipažinti ir įvertinti Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos senųjų kapinių regeneracijos teigiamas ir neigiamas patirtis.

Posėdžio pirmininkas

Algirdas Gečas

Posėdžio sekretorė

Roma Šukienė

Spinauf.